

Bijlage 1: bevindingen uit ontwikkeltraject 1

Gespreksrondes met sociaal domein partners

In januari 2022 is Trots54 in gesprek gegaan met de sociaal domein partners en betrokken kunstprofessionals, over de meerwaarde van samenwerking, behoeftes, leerpunten en wensen voor de toekomst. Hierbij zijn ook de uitspraken van jongeren zelf meegenomen, die in de evaluaties van maatprojecten zijn vastgelegd. De gesprekken hebben geleid tot de volgende conclusies en leerpunten.

Conclusies

- **Trots54 vergroot binnen het jongerenwerk de toegankelijkheid van talentontwikkeling op het gebied van kunst en cultuur.**
  - Jongerenwerkorganisaties ervaren dat zij vaker (onbewust) kiezen voor de invalshoek van sport, dan voor cultuur. Trots54 brengt daarin balans door volledig te focussen op cultuur en dit aantrekkelijk te maken voor jongeren.
  - Een maatproject organiseren kost weinig tijd, doordat het wiel niet zelf uitgevonden hoeft te worden. Er staat een sterk inhoudelijk concept, er is een netwerk van geschikte kunstprofessionals en er liggen verbindingen met andere activiteiten uit de community zoals de jaarlijkse expositie 'Vrienden van Trots54'.
  - De inhoud van de projecten sluit bijzonder goed aan bij de doelgroep, doordat er wordt gewerkt vanuit een artistieke visie waarin de leefwereld van jongeren centraal staat.
  - Normaal gesproken vormt de inzet van kunstprofessionals een knelpunt, zowel qua selectie van de juiste persoon als het vinden van voldoende financiële middelen. Trots54 verhelpt dit door de inzet van haar netwerk en financiering vanuit diverse fondsen. Het jongerenwerk hoeft vervolgens slechts medewerkersuren en materialen te investeren.
- **Een Trots54 activiteit onderscheidt zich van reguliere cultuurworkshops doordat er vanuit een maatschappelijke context wordt gewerkt. De artistieke visie van Trots54 maakt dat jongeren een persoonlijk creatief proces aangaan, wat lukt dankzij de combinatie van kunstvakinhoudelijke ondersteuning en persoonlijke coaching.**
  - De geselecteerde kunstprofessionals zijn bekwaam in de omgang met jongeren en het 'breken van het ijs', wat zich uitte in jongeren die het aandurfden om persoonlijke verhalen te delen met de kunstprofessional en de groep.
  - De artistieke visie van Trots54 komt daadwerkelijk tot leven: jongeren hebben hun persoonlijke verhalen gebruikt en omgezet naar kunstzinnige uitingen.
  - Jongeren krijgen praktische handvatten aangereikt om kunst te gebruiken als hulpmiddel om op terug te vallen bij persoonlijke situaties. De aanwezigheid van professionals uit de twee domeinen cultuur en welzijn is daarbij onontbeerlijk.
  - Het naar een expositie of presentatie toewerken maakt het voor de jongeren een professioneel project. Hun uitingen worden serieus genomen, familie en vrienden kunnen dit komen ervaren en dat kan leiden tot een moment van trots bij de jongere.
- **Uitwisseling tussen de diverse jongerencentra komt gemakkelijk op gang.**
  - Trots54 heeft een overzicht over maatprojecten en kunstprofessionals binnen de gehele regio. Daardoor kan Trots54 een professional uit de ene gemeente gemakkelijk verbinden met een andere plek, wanneer daar behoefte aan is.
  - Deze verbinding op regionaal niveau wordt expliciet gemaakt tijdens het jaarlijkse congres met expositie 'Vrienden van Trots54'.

Leerpunten

- **De werving van jongeren voor maatprojecten stelt de welzijnsorganisatie voor een uitdaging.**
  - Pas wanneer jongeren deelnemen kunnen ze de waarde van een maatproject ervaren: dit leidt tot een 'kip of het ei' vraag: hoe krijg je juist die jongeren over de streep, die de grootste kloof met cultuur ervaren?
  - De sociaal domein partner het voortouw in de werving van jongeren, omdat zij al veel groepen jongeren aan zich verbonden hebben. In de praktijk ervaren zij echter ook de kloof die jongeren voelen tussen kunst en hun eigen interesses.
  - Wanneer een jongere de stap tot deelname durft te zetten, is in de evaluatie terug te zien dat ze enthousiast zijn geworden en dat er behoefte is aan een vervolg.
  - Doordat traditionele subculturen zijn vervaagd en het leven van jongeren zich in een mix van online en offline afspeelt, is het moeilijk om heel gericht te werven.
  - Het bouwen van een community vraagt om nader onderzoek. Na afloop van een maatproject is er onder deelnemers bijna altijd behoefte aan een vervolg. Hoe kun je daarop voortbouwen op zo'n manier dat de community zelf daar de leidende rol in neemt?
  - Jongerenwerk zou graag samen met Trots54 investeren in een vernieuwde professionele aanpak in het bereiken van jongeren. Deze behoefte wordt door kunstencentrum Kunst & Co sterk onderschreven.
- **Een vaste organisatiestructuur met ruimte voor verdere professionalisering is onmisbaar om van betekenis te blijven voor jongeren.**
  - De zichtbaarheid van Trots54 in de regio is nog te klein, weinig partijen kunnen goed benoemen wat Trots54 wel en niet doet.
  - Het duurde lang tot er voldoende ZZP'ers waren ingezet op taken zoals coördinatie maatprojecten, organisatie congres en productie theatertour. Door de afhankelijkheid van meerdere subsidies is hier afwachtend in gehandeld. Dit geeft onrust en een te hoge werkdruk in de organisatie.
  - Intussen staat er een goed netwerk van kwalitatief sterke en betrouwbare medewerkers. In het vervolg is het belangrijk om goed met hen vooruit te plannen, waarbij het moment van toekenning van een subsidie niet leidend moet zijn.
  - Om Trots54 succesvol door te ontwikkelen is het belangrijk de taken en verantwoordelijkheden concreter te formuleren en duidelijker te verdelen over de diverse medewerkers. Op die manier staan medewerkers meer in hun eigen kracht waardoor meer jongeren kunnen gaan profiteren van Trots54, doordat er een gestroomlijnde en efficiënte, duurzame organisatie wordt neergezet waarin kaders en functies helder zijn.

Ontwikkeling binnen de doelstellingen uit ontwikkeltraject 1

Binnen het eerste ontwikkeltraject zijn we gegroeid in samenwerkingspartners, hebben we de organisatie kunnen uitbreiden en verstevigen en hebben we daardoor, als belangrijkste resultaat, meer jongeren weten te bereiken en raken. Dat dit is gelukt binnen de lastige omstandigheden omtrent het coronavirus, sterkt ons in de gedachte dat we op de goede weg zitten. De ervaringen uit ontwikkeltraject 1 voelen ontzettend stimulerend voor de verdere ontwikkeling van Trots54.

Om een duidelijke lijn aan te geven tussen ontwikkeltrajecten 1 en 2, zullen we hieronder teruggrijpen op de doelstellingen uit ontwikkeltraject 1 en per doelstelling beknopt omschrijven waar we vandaan komen en waar we nu staan.

1. Actieve cultuurparticipatie voor jongeren vanuit het sociaal domein mogelijk maken door het duurzaam ontwikkelen van maatprojecten.

Actieve cultuurparticipatie was voorheen alleen mogelijk vanuit de productiegroep van Trots54. In samenwerking met Compass Uden, Welzijn de Meierij en stichting Join Us zijn er 12 maatprojecten ontwikkeld en uitgevoerd, begeleid door een kunstprofessional en sociaal domein professional, met wekelijkse sessies van 1,5 uur gedurende 6 – 8 weken. Per project zijn 6 – 10 jongeren vanuit reflectie op hun eigen leven (een gesprek over gezondheid, vriendschap-liefde, thuissituatie en school-werk) aan de slag gegaan met een kunstdiscipline, toewerkend naar een expositie of podiumpresentatie. De discipline van een maatproject is bepaald door de sociaal domein instelling, op basis van behoeftes die zij ophalen bij hun jongeren.

Deze projecten zijn door de jongeren zelf, de betrokken welzijnsorganisaties en kunstprofessionals als waardevol en succesvol ervaren. Niet alleen zijn jongeren bereikt die de drempel voor cultuurdeelname als hoog ervaren, ook de inhoudelijke aanpak vanuit de eigen leefwereld heeft geleid tot betekenisvolle projecten en mooie resultaten. Jongeren geven aan door te willen, bijvoorbeeld met het maken van een 'spotify track' na een maatproject rap. Kunstprofessionals geven aan dat hun coachende rol diepgang en betekenis geeft aan hun kunstvakinhoudelijke kwaliteiten. Sociaal domein partners geven aan dat een maatproject hen in staat stelt om talentontwikkeling op het gebied van kunst en cultuur toegankelijk te maken voor hun jongeren en dat ze dat zelf niet met dezelfde aandacht en diepgang kunnen organiseren.

In april 2022 worden de resultaten uit de maatprojecten gedeeld met alle partners en andere jongeren, tijdens het Vrienden van Trots54 congres met een expositie in 't Handelshuys in Uden.

2. Verdieping van het maakproces met de jongeren van de productiegroep en het duurzaam ontwikkelen van maatproducties in de regio.

De jongeren uit de productiegroep bepaalden binnen het concept van de voorstelling al zelf welke rol ze spelen en ook welke problematiek en uitdaging hun karakter heeft. Bij de ontwikkeling van de nieuwe productie (in juli 2022 op het podium) zijn de jongeren in een vroeger stadium betrokken bij het concept. Samen is gekeken naar eerdere voorstellingen, krachtige elementen daaruit en hoe deze te verbinden zijn met actuele verhalen van de jongeren zelf.

Een aantal jongeren uit de productiegroep hebben een verdiepend traject gevolgd onder leiding van een professional: een van de spelers heeft een deel van de regie op zich genomen, vanuit de behoefte zichzelf te ontwikkelen tot theaterprofessional. Een andere speler is gestart als vlogger en leert de kneepjes van het vak van een communicatieprofessional uit het netwerk van Trots54.

Daarnaast zijn er nieuwe maatproducties (kleine theaterproducties op maat) ontwikkeld met huidige en oudspelers uit de productiegroep: een productie voor Stichting Oss Cultureel, een productie rondom eenzaamheid voor stichting Join Us, een productie voor gemeente Meierijstad over wat het voor een gezin betekent als ouders scheiden. De jongeren ontwikkelen deze producties samen met de opdrachtgever, met ondersteuning van de professionals van Trots54.

3. Zichtbaar maken en integreren van werk en vaardigheden van de trotse aanhakers in exposities en de theaterproductie.

Voorheen bestonden er nog geen maatprojecten en daarmee ook geen exposities en presentaties. Tijdens het ontwikkeltraject is elk maatproject vergezeld gegaan van een kleine expositie of podiumpresentatie. In april 2022 vindt het congres met expositie 'Vrienden van Trots54' plaats waarin alle werken worden geëxposeerd. Ook vinden een aantal werken van jongeren uit de maatprojecten hun weg naar de nieuwe theaterproductie, zoals foto's en decorstukken.

4. Ontwikkelen en organiseren van Vrienden van Trots54 om kennisdeling, fundraising, expositie en ontmoeting te realiseren.

Trots54 heeft eerder nog geen grootschalige bijeenkomsten georganiseerd voor alle partners. Op 14 april 2022 staat de eerste editie van 'Vrienden van Trots54' op de planning in 't Handelshuys in Uden. Partners uit alle sectoren en jongeren zelf zijn uitgenodigd. Tijdens de congresdag kan kunst uit de maatprojecten worden bezichtigd, is er een maatproductie op het podium, en vinden er sessies plaats over onderwerpen waar behoefte aan is. Er wordt daarbij niet over, maar met jongeren gesproken. Denk bijvoorbeeld aan een gesprekstafel met jongeren en social media deskundigen en jongerenwerkers over de community: hoe kunnen jongeren off- en online zichtbaar zijn binnen de community?

De kennis van de uitvoering van de eerste editie Vrienden van Trots54 zal leiden tot de benodigde kennis om het door te ontwikkelen tot een effectief verbindend evenement, waar de leercultuur tussen partners tot leven komt, en waar de leefwereld van jongeren voelbaar wordt gemaakt voor toekomstige partners uit onder andere het bedrijfsleven.

5. Werving van jongeren voor de Trots54 kunst en cultuur community professionaliseren.

Voorafgaand aan ontwikkeltraject 1 was Trots54 vertegenwoordigd met een facebook pagina en was een huisstijl en website in ontwikkeling. Inmiddels zijn de huisstijl en website online en hebben jongeren zelf de social media op zich genomen. Een van de jongeren uit de productiegroep is begonnen als vlogger en heeft verschillende reportages gemaakt van maatprojecten en de theatertour. Van de theatertour is ook een promovideo gemaakt, die helpt jongeren te werven voor de productiegroep en nieuwe scholen te enthousiasmeren voor het bezoeken van de productie.

Daarnaast is ervaring opgedaan met de werving van jongeren voor maatprojecten in samenwerking met de sociaal domein instelling waar ze plaatsvinden en het onderwijs.

6. Creëren van een leercultuur met de deelnemende partijen binnen de domeinen cultuur, sociaal domein en onderwijs.

Voor de start van het eerste ontwikkeltraject vond leren tussen de partners slechts informeel plaats. Gedurende het ontwikkeltraject is er voor het eerst gewerkt aan de leercultuur. Het eerder genoemde congres met expositie Vrienden van Trots54 vormt daarbij de meest concrete vertaling naar de praktijk: vanuit behoeftes die bij de partners benoemen worden er bijpassende workshops georganiseerd tijdens het congres. Deze behoeftes zijn in kaart gebracht in diverse gespreksessies met de partners samen die in januari hebben plaatsgevonden. Duidelijke gemeenschappelijke behoeftes die daarbij naar voren kwamen waren de vindbaarheid van jongeren bij werving en de juiste aanpak om hun behoeftes in kaart te brengen. Ook Trots54 leert hier uiteraard van: benoemd werd ook dat er nog veel winst valt te behalen door richting organisaties in de regio veel duidelijker te communiceren wie Trots54 is, wat we doen en welke meerwaarde dit biedt voor mogelijke partners.

Ook is inmiddels ervaren dat het delen van good practises tussen verschillende jongerenwerkorganisaties dankzij de verbinding met Trots54 haast vanzelf gaat. Doordat de behoeftes van jongeren uit verschillende gemeentes regelmatig overeenkomen, kan een succesvolle kunstprofessional gemakkelijk bij verschillende organisaties meerdere maatprojecten uitvoeren. Op deze manier kan de kunstprofessional zich dankzij de ervaring nog beter bekwalen in het werken met jongeren. Vervolgens kan deze kunstprofessional tijdens het jaarlijkse congres zijn of haar kennis weer overdragen aan anderen.